

Zápis o obhajobě disertační práce

Akademický rok: 2024/2025

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Radim Širl
Identifikační číslo studenta: 89803615

Typ studijního programu: doktorský
Studijní program: Pedagogika
ID studia: 584956

Název práce: Religionistika na gymnáziích: analýza cílů výuky a problematika definice náboženství
Pracoviště práce: Katedra pedagogiky (21-KPED)
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Školitel: doc. PhDr. Martin Strouhal, Ph.D.
Oponent(i): doc. Mgr. Michal Kaplánek, Th.D.
Peter Tavel

Datum obhajoby: 17.01.2025   **Místo obhajoby:** Praha
Termín: řádný

Průběh zkoušky: Předsedající přivítal přítomné (v místnosti i na TEAMSech) a požádal vedoucího o zhodnocení studia studujícího Širla. Doc. Strouhal shrnul průběh studia a aktivity studenta, jak na katedře, tak pedagogické činnosti mimo katedru či publikační činnosti. Zhodnotil jako dobré, že studující drží profesní zaměření pedagogiky a poděkoval za jeho práci a dobré prezentování naší katedry. Studující Mgr. Širl převzal slovo a přivítal členy komise a poděkoval za vedení a také za vypracované oponentury. Dále studující promluvil o aktuálnosti tématu práce v kontextu pedagogické praxe výuky na SŠ. První část obhajoby se věnuje ukotvení pojmů a problematiky výuky náboženství (religionistiky) na SŠ a obecně o RVP a oborové didaktice tohoto oboru a navázal tím, v jaké tře výzkumné otázky toto vyústilo a jak se promítaly do tvorby koncepce jednotlivých částí jeho disertace. Pokračoval představením první části disertace a představuje zásadní zjištění této první části. Plynule přešel postupně k prezentaci druhé a třetí části disertační práce a jejich hlavním závěrům a teoretickým přínosům práce. Představil Přílohy, které představují návrhy možných praktických uplatnění jeho zjištění a uzavřel monolog poděkování. Předseda předal slovo oponentovi doc. Kaplánkovi. Ten pohovořil o předkládaném tématu a jeho aktuálnosti či uplatnitelnosti výuky na SŠ. Jako kladné hodnotil práci s definicemi a teoretická východiska vybraná studujícím, přednesl vybrané části ze svého posudku a shrnul, kde vidí přínos práce a uzavřel promluvu otázkami na studujícího. Otázky se týkaly pojetí náboženství podle Luckamanna a dále formálního ukotvení výuky náboženství na českých SŠ. Předsedající poděkoval a přečetl otázky prof. Petera Tavela z Olomouce a předložil je studujícímu. Všechny se týkaly praktického uplatnění jeho závěrů a jejich návaznost na vzdělávací praxi v ČR.

Studující začal hovořit o Luckmannovi a jeho pojetí náboženství jak obsahově, tak jak se liší od pojetí několika dalších autorů, které v disertaci zmiňoval. Dále hovořil o postavení výuky náboženství v rámci SŠ (v rámci církevních i necírkevních škol), zároveň porovnal tuto praxi s Německem. Pohovořil o tom, jak pracoval s výkladem RVP a proč některé pojmy (např. sekta x nové náboženské hnutí) za potenciálně problémové. Doc. Kaplánek reagoval kladně na jeho výklad a přidal několik doplňujících bodů. Studující přešel k dalším dotazům oponenta prof. Tavela a v projevu formuloval svou odpověď na dotazy týkající se praxe výuky na českých SŠ a kroků, které by bylo nutno podniknout, aby jim pojatá metodika mohla být uvedena do této praxe. Představil konkrétní možnosti spolupráce s organizacemi a profesními spolky. Dále pohovořil o pár obecně didaktických doporučeních souvisejícím s uvedením metodiky výuky v disertační práci do praxe. Slovo od předsedajícího převzal prof. Slavík a zeptal se na vztah žáků a problematiky výuky náboženství. Druhá otázka se týkala jeho pochopení klíčových kompetencí a jejich formulaci (či interpretaci) vyučujícími na gymnáziích. Studující předložil vlastní zkušenost vyučujícího na gymnáziu a konfrontoval tuto zkušenost s legislativou a s teorií pedagogicko-filozofického pojetí náboženství ve výuce (Štech, Šíp). Doc. Slavík se dále zeptal na možnosti empirického výzkumu v návaznosti na obhajovanou disertaci a dostal odpověď. Slovo bylo předáno doc. Kasíkové. Tak poděkovala za představení práce položila dotaz týkající se přesahů do didaktiky (jak obecné, tak oborové) a zeptala se, proč některé zásadní práce chybí v seznamu literatury. Studující souhlasí, že by mohly být tyto práce více zastoupeny. Vysvětlit, že studoval jak se didaktika náboženství vyučuje v zahraničí a vysvětlil proč např. transdidaktika nebyla pro jeho práci inspirativní. Dále se doc. Kasíková zeptala na to, jak studující přistupoval k ověřování cílů výuky. Studující pohovořil o jeho pojetí přípravy výuky a toho, proč ji vnímá jako klíčovou. Slovo dostal doc. Valenta a komentoval drobné metodologické nepřesnosti práce (formulace otázek, práce s otázkou v dalším textu). Studující reagoval a poděkoval za komentář. Doc. Strouhal také poděkoval a komentoval jako vedoucí práce empirickou složku práce a možné drobné nedostatky. Předsedající přednesl další otázky týkající se postmoderní pedagogiky, aplikace výsledků mimo ČR a možnost výuky náboženství. Studující pohovořil o dobovosti a tendencím ve vědě, parafrázoval pojetí z monografie Doc. Lorenzové k postmodernistickému pojetí světa a jeho relativizaci. Předsedající doplnil perspektivy jiných autorů a proběhl krátký odborný dialog mezi ním a studujícím. Studující byl vyzván, aby se vyjádřil k možnostem aplikace svých závěrů do koncepce výuky v zahraničí. Studující předložil model využívaný ve Velké Británii a probral jej. Předsedající uzavřel dialog a vyzval Mgr. Širla k opuštění místnosti a otevřel hlasování o výsledku závěrečné obhajoby. Postupně se komise usnesla o výsledcích následovně: doc. Kasíková – ano, doc. Valenta – ano, prof. Slavík – ano, doc. Strouhal – ano, doc. Kořa – ano. Předsedající poděkoval všem členům komise za hlasování a přítomnost a přizval studujícího k oznámení výsledku – úspěšného obhájení disertační práce.

Klasifikace obhajoby: prospěl/a (P)

Předseda komise: Kořa Jaroslav, doc. PhDr. ....

Členové komise: Kasíková Hana, doc. PhDr., CSc. ....

Slavík Milan, prof. Ing., CSc. ....

Valenta Josef, doc. PhDr., CSc. ....

Strouhal Martin, doc. PhDr., Ph.D. ....

Byl/a jsem seznámen/a s protokolem:.....